

Klientundersøgelsen 2011

Delrapport om langtidsafsonere

Af Susanne Clausen
Direktoratet for Kriminalforsorgen
Straffuldbyrdelseskontoret
Marts 2014

Indhold

1. Indledning	3
1.1. Baggrund for undersøgelsen	3
1.2. Datagrundlag	3
1.3. Læsevejledning	3
2. Langtidsafsonere med dansk tilknytning	4
2.1. Kriminalitet og placering	4
2.2. Baggrund	7
2.3. Forebyggende foranstaltninger og anbringelse i barndom	9
2.4. Bopæl	11
2.5. Familiemæssig situation	12
2.6. Uddannelse	13
2.7. Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser	14
2.8. Kriminel belastning	17
2.9. Oplysninger om aktuelle fuldbyrdelsesforløb	18
2.9.1. Disciplinærsager	18
2.9.2. Besøg	20
2.9.3. Misbrug	22
3. Afslutning og konklusion	23
Bilag 1. Klienter idømt forvaring efter den grønlandske kriminallov	25

1. Indledning

1.1. Baggrund for undersøgelsen

I juli 2013 udkom rapporten Klientundersøgelsen 2011.¹ Rapporten belyser Kriminalforsorgens klienter, hvad angår personlige, sociale og kriminalitetsmæssige forhold. Klientundersøgelsen 2011 omfatter samtlige klienter, der var registreret i Kriminalforsorgens klientsystem den 31. januar 2011, og undersøgelsen belyser klienternes situation på denne dag – eller så tæt på som muligt. Klientundersøgelsen 2011 omfatter tre typer af klienter, hhv. a) dømte, som har tilsyn af Kriminalforsorgen, b) dømte, som afsoner en fængselsstraf og c) varetægtsfængslede. Klientundersøgelsen 2011 angår alle klienter uanset retlig status og strafflængde.

Denne rapport er en delrapport om langtidsafsonerne i Kriminalforsorgen. Rapporten omfatter med andre ord kun klienter, som er idømt en fængselsstraf på 8 år eller derover, eller som er idømt en tidsbestemt straf. Rapporten belyser langtidsafsonerne, hvad angår kriminalitet og aktuel placering, baggrundsfaktorer, anbringelse i barndom, bopæl, familiemæssig situation, uddannelse, psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser, kriminel belastning og forhold under det aktuelle fuldbyrdelsesforløb.

1.2. Datagrundlag

Oplysningerne i rapporten er baseret på registerdata, og stammer primært fra Danmarks Statistik. Endvidere anvendes oplysninger fra Kriminalforsorgens klientsystem.

På indexedagen den 31. januar 2011 var der 352 langtidsafsonere. Af disse 352 langtidsafsonere var 18 personer udlændinge uden fast tilknytning til Danmark.²

Tabel 1.1. Tilknytning til Danmark

	Antal	Procent
Danskere og fastboende udlændinge (med dansk cpr-nummer)	334	94,9
Udlændinge uden fast tilknytning til Danmark (uden dansk cpr-nummer)	18	5,1
I alt	352	100

Rapporten omfatter kun klienter med dansk tilknytning (dvs. dansk cpr-nummer), eftersom Danmarks Statistik ikke registrerer oplysninger om udlændinge uden fast tilknytning til Danmark (dvs. uden et dansk cpr-nummer). Denne rapport skal læses som et tillæg til Klientundersøgelsen 2011. I de tilfælde, hvor læseren ønsker nærmere oplysninger om variabeldefinitioner og datagrundlag, henvises til hovedrapporten med dertil hørende bilag.

1.3. Læsevejledning

I rapporten præsenteres resultaterne i tabeller. Afrundinger af tal kan medføre, at summen af en talrække i nogle tabeller afviger fra totalen. Når der i teksten refereres til udvalgte tal i tabellerne, medtages decimaler ikke, men der rundes op eller ned til hele tal.

I kapitel 2 præsenteres hovedparten af resultaterne, mens kapitel 3 indeholder afslutning og konklusion.

¹ Clausen, Susanne: *Klientundersøgelsen 2011*. Direktoratet for Kriminalforsorgen, København 2013.

² 16 af de 18 udlændinge afsoner en tidsbestemt straf på 8 år eller derover, én person afsoner en livstidsstraf, mens én person afsoner en forvaringsdom.

2. Langtidsafsonere med dansk tilknytning

På indexdagen den 31. januar 2011 var der i alt 334 langtidsafsonere, som havde dansk tilknytning. Tabel 2.1 viser straffens art for disse 334 langtidsafsonere. 263 personer, svarende til 79 pct. af langtidsafsonerne, er idømt en tidsbestemt fængselsstraf på 8 år eller derover. 18 personer (fem pct.) er idømt en livstidsdom, mens 36 personer (11 pct.) er idømt forvaring. Endelig er der 17 personer (fem pct.), der er idømt forvaring efter den grønlandske kriminallov. Det er dommen i det aktuelle fuldbyrdelsesforløb på indexdagen, der refereres til, men fuldbyrdelsesforløbet kan godt bestå af mere end én dom.

Tabel 2.1. Straffens art

	Antal	Procent
Tidsbestemt fængselsstraf på 8 år eller derover	263	78,7
Livstid	18	5,4
Forvaring	36	10,8
Grønlandsk kriminallov (forvaring med anbringelse i AH)	17	5,1
I alt	334	100

Af de 17 personer, der er idømt forvaring efter den grønlandske kriminallov, er der kun én person, som er registreret i de danske registre hos Danmarks Statistik. Det betyder, at oplysningerne vedrørende disse personer er usikre, idet hovedparten af oplysningerne er markeret med uoplyst. De 17 personer, som er idømt forvaring efter den grønlandske kriminallov ekskluderes derfor af denne rapport vedrørende langtidsafsonere. De grønlandske langtidsafsonere beskrives i stedet i bilag 1 i det omfang, der findes oplysninger.

Det skal også nævnes, at eftersom der blot er 18 livstidsdømte og 36 forvaringsdømte i datamaterialet, kan det være problematisk at generalisere på baggrund af disse oplysninger. For de livstidsdømte og de forvaringsdømte er der således tale om et øjebliksbillede, som beskriver de dømte, som aktuelt afsoner på indexdagen den 31. januar 2011.

I samtlige tabeller i rapporten sammenlignes de tre typer af langtidsafsonere. Når de grønlandske langtidsafsonere ekskluderes, er der 317 langtidsafsonere. Disse 317 langtidsafsonerne sammenlignes endvidere med samtlige fængselsafsonere, dvs. samtlige klienter, der afsoner en fængselsstraf i Kriminalforsorgens institutioner uanset strafflængde. Oplysningerne vedrørende de 2.610 fængselsafsonerne svarer til de oplysninger, som findes i rapporten Klientundersøgelsen 2011.³

2.1. Kriminalitet og placering

I afsnit 2.1 beskrives langtidsafsonernes kriminalitet, hvor de afsoner på indexdagen, og hvor længe de har afsonet på indexdagen.

Tabel 2.2 viser, hvilken kriminalitet langtidsafsonerne er dømt for. Samlet set er 57 pct. af langtidsafsonerne dømt for drab. Det er således en ganske høj andel. 18 pct. er dømt for grov narkotikakriminalitet, mens ni pct. er dømt for vold i øvrigt.

³ Jf. kapitel 3 i Klientundersøgelsen 2011. Gruppen omfatter alle klienter, som afsoner en fængselsstraf i Kriminalforsorgens institutioner, dvs. i henholdsvis lukket fængsel, åbent fængsel og på pension.

Der er dog ganske stor forskel på de tre typer langtidssafsonere, hvad angår kriminalitetens art. Alle 18 personer, som afsoner en livstidsdom (100 pct.), er dømt for drab. Langtidssafsonerne med en straf på 8 år eller derover er hovedsagelig dømt for drab (59 pct.) eller grov narkotikakriminalitet (22 pct.). For de forvaringsdømte er billedet lidt mere blandet, idet 39 pct. er dømt for vold i øvrigt, 22 pct. er dømt for voldtægt, 14 pct. er dømt for drab, og ligeledes 14 pct. er dømt for anden sædelighedskriminalitet.

Ingen af langtidssafsonerne er dømt for de kriminalitetstyper, som er skraveret. Kategorierne er alligevel inkluderet i tabellen for at kunne sammenligne fordelingen med samtlige fængselsafsonere. Denne sammenligning mellem 'langtidssafsonere i alt' og 'fængselsafsonere i alt' viser, at der er væsentligt flere fængselsafsonere, der er dømt for vold i øvrigt, røveri og straffelov i øvrigt. Desuden er en del af fængselsafsonere dømt for nogle af de kriminalitetskategorier, der ikke optræder for langtidssafsonerne, herunder andre ejendomsforbrydelser og færdselslovskriminalitet.

Tabel 2.2. Kriminalitet fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidssafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Drab (forsættigt)	156	59,3	18	100	5	13,9	179	56,5	215	8,2
Vold i øvrigt	15	5,7	0	0,0	14	38,9	29	9,1	521	20,0
Ildspåsættelse	1	0,4	0	0,0	2	5,6	3	0,9	28	1,1
Anden personfarlig kriminalitet	7	2,7	0	0,0	1	2,8	8	2,5	103	3,9
Voldtægt inkl. forsøg	1	0,4	0	0,0	8	22,2	9	2,8	49	1,9
Anden sædelighed	4	1,5	0	0,0	5	13,9	9	2,8	96	3,7
Grov narkotikakrim.	58	22,1	0	0,0	0	0,0	58	18,3	416	15,9
Lov om euf. stoffer									93	3,6
Røveri	19	7,2	0	0,0	1	2,8	20	6,3	383	14,7
Andre ejendomsforbrydelser ⁴									319	12,2
Færdselslovskrim.									148	5,7
Straffelov i øvrigt	2	0,8	0	0,0	0	0,0	2	0,6	166	6,4
Andet ⁵									73	2,8
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100

Tabel 2.3 viser, hvor langtidssafsonerne afsoner på indexedagen den 31. januar 2011. Hovedparten af langtidssafsonerne afsoner i lukket fængsel (78 pct.). 11 pct. afsoner i åbent fængsel, mens fem pct. afsoner på pension og fire pct. afsoner i arresthus i provinsen. Endelig er der to pct. af langtidssafsonerne, som afsoner i Københavns Fængsler. Hovedparten af de livstidsdømte og de forvaringsdømte afsoner i et lukket fængsel (hhv. 94 pct. og 97 pct.), og heraf afsoner en ganske stor andel i Anstalten ved Herstedvester. Det er således henholdsvis 10 ud af de 18 livstidsdømte (svarende til 56 pct.), og 27 ud af de 36 forvaringsdømte (svarende til 75 pct.), som afsoner i Anstalten ved Herstedvester.

⁴ Kategorien består af de tre kriminalitetskategorier: 'Tyveri, hæleri samt brugstyveri', 'anden berigelse' og 'hærværk'.

⁵ Kategorien består af de to kategorier: 'Særlov i øvrigt' og 'vilkårsovertrædelser'.

Hvad angår langtidsafsonerne med en straf på 8 år eller derover, er billedet mere blandet. 74 pct. af disse afsoner i lukket fængsel, mens 13 pct. afsoner i åbent fængsel. Der er således en større andel af disse, der afsoner i åbent fængsel. Endvidere afsoner seks pct. på en pension, fire pct. afsoner i et arresthus i provinsen og to pct. afsoner i Københavns Fængsler.

Sammenligningen med samtlige fængselsafsonerne viser, at en væsentlig større andel af disse afsoner i åbent fængsel (57 pct.) sammenlignet med langtidsafsonerne (11 pct.). Det betyder omvendt, at færre af fængselsafsonerne afsoner i lukket fængsel (29 pct. mod 78 pct. af langtidsafsonerne). Det er dog ikke overraskende, at flertallet af langtidsafsonere afsoner i lukket fængsel, idet dømte, som har fået en fængselsstraf, ifølge Straffuldbyrdslovens § 22 som udgangspunkt skal fuldbyrde straffen i lukket fængsel, når straffen er på 5 år eller mere.⁶

Table 2.3. Institutionstype fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Åbent fængsel	35	13,3	1	5,6	0	0,0	36	11,4	1.498	57,4
Lukket fængsel	195	74,1	17	94,4	35	97,2	247	77,9	753	28,9
Kbh. fængsler	6	2,3	0	0,0	1	2,8	7	2,2	51	2,0
Arresthus	11	4,2	0	0,0	0	0,0	11	3,5	182	7,0
Pension	16	6,1	0	0,0	0	0,0	16	5,0	126	4,8
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100

Table 2.4 viser, hvor lang tid langtidsafsonerne har opholdt sig i Kriminalforsorgens institutioner på indexdagen. Ni pct. af langtidsafsonerne har haft et ophold på indtil ½ år, mens 22 pct. har opholdt sig mellem ½ år og op til 2 år. 36 pct. af langtidsafsonerne har haft et ophold på 2 år og op til 5 år, mens 25 pct. har haft et ophold på 5 år og op til 10 år. Endelig har ni pct. opholdt sig i 10 år eller mere i Kriminalforsorgens institutioner. I gennemsnit har langtidsafsonerne opholdt sig i 1.622 dage, svarende til 4,4 år. Det er således en forholdsvis lang opholdstid.

Table 2.4. Opholdslængde fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Indtil ½ år	25	9,5	1	5,6	2	5,6	28	8,8	1.328	50,9
½ år op til 2 år	63	24,0	0	0,0	5	13,9	68	21,5	905	34,7
2 år op til 5 år	101	38,4	4	22,2	10	27,8	115	36,3	244	9,3
5 år op til 10 år	66	25,1	4	22,2	9	25,0	79	24,9	95	3,7
10 år og derover	8	3,0	9	50,0	10	27,8	27	8,5	34	1,3
Uoplyst	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	0,1
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100
Gns. i dage	1.371	-	3.705	-	2.415	-	1.622	-	435	-
Gns. i år	3,8	-	10,2	-	6,6	-	4,4	-	1,2	-

⁶ Straffuldbyrdslovens § 22, stk. 2 lyder: "Fuldbyrdelse af straffen skal dog ske i lukket fængsel, når straffen er på 5 år eller mere. Fuldbyrdelsen af straffen skal imidlertid også i dette tilfælde ske i åbent fængsel, hvis det ikke findes betænkeligt efter der i øvrigt oplyste om den dømte".

Der er dog ganske store forskelle på de tre typer af langtidsafsonere. De livstidsdømte er dem, som har længst opholdstid, idet den gennemsnitlige opholdslængde er 3.705 dage, svarende til 10,2 år. Halvdelen af disse klienter har dog også haft et ophold på 10 år eller derover. Den gennemsnitlige opholdslængde for de forvaringsdømte er 2.415 dage, svarende til 6,6 år. Afsonerne med en tidsbestemt straf (på 8 år eller derover) er den gruppe, som har haft det korteste ophold. Den gennemsnitlige opholdslængde for disse er 1.371 dage, svarende til 3,8 år.

Som det fremgår af tabellen har langtidsafsonerne – ikke overraskende – haft et længere ophold i Kriminalforsorgens institutioner på indexdagen end fængselsafsonerne generelt. Mens langtidsafsonerne i gennemsnit har haft et ophold på 4,4 år på indexdagen, har fængselsafsonerne generelt haft et ophold på 1,2 år.

Eftersom langtidsafsonerne på indexdagen allerede har haft et langt ophold i Kriminalforsorgens institutioner, er der nogle af de oplysninger, der var inkluderet i Klientundersøgelsen 2011, som det ikke giver mening at inkludere i denne rapport angående langtidsafsonerne. Det gælder oplysninger om socioøkonomisk status, indkomst, familietype og børn i husstanden. Eftersom hovedparten af langtidsafsonerne var frihedsberøvet på opgørelsestidspunktet⁷, vil disse være registreret som udenfor arbejdsstyrken, uden indkomst, og enlige uden børn i husstanden. Ligeledes gælder det, at langtidsafsonerne ikke vil være registreret med kontakter til læger under sygesikringen, eftersom de primært har benyttet sig af sundhedsbetjeningen i fængslerne under frihedsberøvelsen.

Visse andre oplysninger er endvidere udeladt, da Klientundersøgelsen 2011 viste, at datakvaliteten var mindre god. Det gælder særligt oplysninger fra Klientsystemet om deltagelse i programvirksomhed og deltagelse i misbrugsbehandling i Kriminalforsorgens institutioner. I begge tilfælde tyder data på, at der er en underregistrering i Klientsystemet. Oplysninger om behandling for stofmisbrug og behandling for alkoholmisbrug i amtsligt/kommunalt regi er ligeledes udeladt.

2.2. Baggrund

Afsnit 2.2 indeholder oplysninger om langtidsafsonernes baggrund, dvs. køn, alder, etnicitet og statsborgerskab.

Tabel 2.5. viser kønsfordelingen blandt langtidsafsonerne.

Tabel 2.5. Køn fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Mænd	249	94,7	16	88,9	36	100	301	95,0	2.522	96,6
Kvinder	14	5,3	2	11,1	0	0,0	16	5,0	88	3,4
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100

Som det fremgår af tabellen, er 95 pct. af langtidsafsonerne mænd, mens fem pct. er kvinder. Der er imidlertid ganske stor forskel på de tre typer langtidsafsonere. Der er således ingen kvinder blandt de forvaringsdømte, mens 11 pct. af de livstidsdømte er kvinder. Fem pct. af langtidsafsonerne med en straf på 8 år eller derover er kvinder.

⁷ Danmarks Statistik opgør de fleste registeroplysninger ved årsskiftet, dvs. den 1. januar 2011.

Af tabellen fremgår også, at det er godt tre pct. af fængselsafsonerne generelt, som er kvinder. Der er dermed en lidt større andel af langtidsafsonerne, der er kvinder, end blandt fængselsafsonerne generelt.

Tabel 2.6 viser aldersfordelingen for langtidsafsonerne. Gennemsnitsalderen for samtlige langtidsafsonere er 38,9 år. Som det fremgår af tabellen, er der imidlertid forskel på de tre typer af langtidsafsonere. Langtidsafsonerne med en straf på 8 år eller derover har den laveste gennemsnitsalder på 37,9 år, mens de livstidsdømte har den højeste gennemsnitsalder med 48,8 år. Gennemsnitsalderen for de forvaringsdømte er 41,1 år.

Tabellen viser endvidere, at langtidsafsonerne har en højere gennemsnitsalder (38,9 år), end fængselsafsonerne generelt (33,3 år).

Tabel 2.6. Alder fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
15-19 år	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	149	5,7
20-29 år	62	23,6	0	0,0	3	8,3	65	20,5	978	37,5
30-39 år	90	34,2	4	22,2	11	30,6	105	33,1	738	28,3
40-49 år	84	31,9	6	33,3	19	52,8	109	34,4	530	20,3
50 år+	27	10,3	8	44,4	3	8,3	38	12,0	215	8,2
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100
Gns.	37,9	-	48,8	-	41,1	-	38,9		33,3	-

Af tabel 2.7 fremgår langtidsafsonernes etniske oprindelse. Flertallet af langtidsafsonerne (74 pct.) har dansk etnisk oprindelse, mens 18 pct. er indvandrere og fem pct. er efterkommere. For tre pct. af langtidsafsonerne er oplysningen om etnisk oprindelse uoplyst.

En sammenligning af de tre typer langtidsafsonere viser, at mens hele 94 pct. af de forvaringsdømte har dansk oprindelse, er det 89 pct. af de livstidsdømte og 71 pct. af langtidsafsonerne med en straf på 8 år eller derover, der har dansk oprindelse. Det er således blandt langtidsafsonerne med en tidsbestemt straf, at man finder den højeste andel af indvandrere (21 pct.) og efterkommere (seks pct.).

Når langtidsafsonerne sammenlignes med fængselsafsonerne generelt, ses, at det er omkring samme andel, som har dansk oprindelse. Blandt langtidsafsonerne er der imidlertid en lidt større andel af indvandrere, og en lidt mindre andel efterkommere, sammenlignet med fængselsafsonere generelt.

Tabel 2.7. Etnicitet fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Dansk	186	70,7	16	88,9	34	94,4	236	74,4	1.964	75,2
Indvandrer	54	20,5	2	11,1	2	5,6	58	18,3	397	15,2
Efterkommer	15	5,7	0	0,0	0	0,0	15	4,7	175	6,7
Uoplyst	8	3,0	0	0,0	0	0,0	8	2,5	74	2,8
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100

Tabel 2.8 viser langtidssafsonernes statsborgerskab. 87 pct. af langtidssafsonerne har dansk statsborgerskab, mens fem pct. har statsborgerskab fra et europæisk land og otte pct. har statsborgerskab fra øvrige lande. Når de tre typer af langtidssafsonere sammenlignes, ses, at blandt langtidssafsonere med en straf på 8 år eller derover findes den højeste andel med udenlandsk statsborgerskab. Det er således i alt 15 pct. af disse, som har et udenlandsk statsborgerskab. Derimod er det blot tre pct. af de forvaringsdømte, som har udenlandsk statsborgerskab.

En sammenligning mellem langtidssafsonerne (i alt) og fængselsafsonerne (i alt) viser, at der ikke er nogen nævneværdig forskel, hvad angår statsborgerskab.

Tabel 2.8. Statsborgerskab fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidssafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Danmark	223	84,8	17	94,4	35	97,2	275	86,8	2.286	87,6
Øvrige europæiske lande inkl. Norden	15	5,7	1	5,6	1	2,8	17	5,4	139	5,3
Øvrige lande inkl. statsløse	25	9,5	0	0,0	0	0,0	25	7,9	185	7,1
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100

2.3. Forebyggende foranstaltninger og anbringelse i barndom

Afsnit 2.3. omhandler anbringelser og foranstaltninger i barndommen, dvs. indtil det 15. år.

21 pct. af langtidssafsonerne har været anbragt uden for hjemmet i barndommen, dvs. før de fyldte 15 år. For fire pct. har der været iværksat forebyggende foranstaltninger i hjemmet, der har forhindret en anbringelse. 75 pct. af langtidssafsonerne har hverken været anbragt uden for hjemmet eller oplevet forebyggende foranstaltninger i barndommen. En sammenligning af de tre typer af langtidssafsonere viser, at en ganske stor andel af de forvaringsdømte har været anbragt uden for hjemmet i barndommen. Det er således 39 pct. af disse, som har været anbragt. Til sammenligning er det 17 pct. af de livstidsdømte og 19 pct. af afsonerne med en straf på 8 år eller derover, som har været anbragt i barndommen.

Når samtlige langtidssafsonere sammenlignes med samtlige fængselsafsonere ses, at der er lidt færre langtidssafsonere, som har været anbragt uden for hjemmet i barndommen (21 pct.) end fængselsafsonere (23 pct.).

Tabel 2.9. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidssafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Ingen anbringelse el. foranstaltning	203	77,2	14	77,8	21	58,3	238	75,1	1.873	71,8
Anbringelse	49	18,6	3	16,7	14	38,9	66	20,8	591	22,6
Forebyggende foranstaltning	11	4,2	1	5,6	1	2,8	13	4,1	146	5,6
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100

Tabel 2.10 viser, hvor mange anbringelser eller anbringelsesskift langtidsafsonerne har haft i barndommen. Forebyggende foranstaltninger tælles således som nul anbringelser i denne tabel. Tabellen viser, at 12 pct. af langtidsafsonerne har haft én anbringelse i barndommen, mens ni pct. har haft to eller flere anbringelser eller anbringelsesskift i barndommen. Sammenligningen mellem de tre typer langtidsafsonere viser, at de forvaringsdømte har haft flest anbringelser uden for hjemmet i barndommen.

En sammenligning mellem langtidsafsonerne generelt og fængselsafsonerne generelt viser, at fængselsafsonerne har haft flest anbringelser eller anbringelsesskift.

Tabel 2.10. Antal anbringelser eller anbringelsesskift i barndom fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0	214	81,4	15	83,3	22	61,1	251	79,2	2.019	77,4
1	29	11,0	1	5,6	9	25,0	39	12,3	313	12,0
2+	20	7,6	2	11,1	5	13,9	27	8,5	278	10,7
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100
Gns.	0,3	-	0,3	-	0,7	-	0,4	-	0,5	-

De i alt 66 langtidsafsonere, som har været anbragt uden for hjemmet, er registreret med i alt 117 anbringelser eller anbringelsessteder. Af tabel 2.11 fremgår, hvor disse anbringelser har fundet sted. Som tabellen viser, har godt halvdelen af anbringelserne fundet sted på en døgninstitution (56 pct.), mens 24 pct. af anbringelserne har været i familiepleje. Tabellen viser i øvrigt, at der er lidt forskelle på fordelingen i anbringelsesstederne blandt de tre typer langtidsafsonere.

Når langtidsafsonerne sammenlignes med samtlige fængselsafsonere, ses, at en større andel af langtidsafsonernes anbringelser har fundet sted på døgninstitution, og at der dermed har været færre anbringelser i familiepleje og på de øvrige typer af anbringelsessteder.

Tabel 2.11. Anbringelsessted i barndom fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Familiepleje	18	20,5	2	40,0	8	33,3	28	23,9	334	28,4
Døgninstitution	51	58,0	3	60,0	12	50,0	66	56,4	525	44,6
Sygehus	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	0,3
Socialpædagogisk opholdssted el. lign.	8	9,1	0	0,0	2	8,3	10	8,5	161	13,7
Kostskole	9	10,2	0	0,0	2	8,3	11	9,4	130	11,0
Eget værelse	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	0,5
Skibsprojekt	2	2,3	0	0,0	0	0,0	2	1,7	15	1,3
Kommunalt døgntilbud	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	0,3
I alt	88	100	5	100	24	100	117	100	1.177	100

For at vurdere hvor tidligt der er opstået problemer i familien, som har skabt et behov for anbringelse uden for hjemmet, er alderen for den første anbringelse uden for hjemmet beregnet. Denne udregning viser, at for samtlige langtidsafsonere er gennemsnitsalderen for den første

anbringelse 10,7 år. Det er de livstidsdømte, som har den laveste gennemsnitsalder ved første anbringelse med 9 år (baseret på blot tre personer), mens langtidssafsonerne med en tidsbestemt straf har den højeste gennemsnitsalder med 11 år. De forvaringsdømte var i gennemsnit 10,2 år ved første anbringelse uden for hjemmet.

2.4. Bopæl

I afsnit 2.4. beskrives langtidssafsonernes bopæl. Oplysningen om boligart stammer fra Bygnings- og Boligregistret (BBR), mens oplysningen om bopælsregion stammer fra befolkningsregistret.

Tabel 2.13 viser langtidssafsonernes boligart. Oplysningen er opgjort pr. 1.1.2011 og tabellen viser således, om de indsatte var registreret med en bopælsadresse i BBR på dette tidspunkt. Hvis den indsatte har afsonet i lang tid på indexdagen den 31. januar 2011, er der risiko for, at vedkommende ikke længere har en bopælsadresse.⁸ Når personer ikke har en bopæl, kan de få en såkaldt rådhusadresse hos kommunen. Det betyder, at man ikke er registreret i BBR med en husstandsadresse, men i stedet har adresse på kommunens rådhus.

Tabel 2.13. Boligart status fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Parcel- og stuehus	32	12,2	2	11,1	1	2,8	35	11,0	458	17,5
Række-, kæde-, og dobbelthus	7	2,7	0	0,0	0	0,0	7	2,2	184	7,0
Etagebolig	47	17,9	2	11,1	1	2,8	50	15,8	914	35,0
Andet og uoplyst	30	11,4	0	0,0	1	2,8	31	9,8	241	9,2
Rådhusadresse	147	55,9	14	77,8	33	91,7	194	61,2	813	31,1
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100

Tabellen viser, at 11 pct. af langtidssafsonerne er registreret med parcel- og stuehus som boligart. To pct. er registreret med rækkehus mv., og 16 pct. er registreret med etagebolig. 10 pct. af langtidssafsonerne er registreret med anden type bolig eller oplysningen mangler. Endelig er det 61 pct. af langtidssafsonerne, som er registreret med en rådhusadresse. Der er således en ganske stor andel af langtidssafsonerne, som ikke længere har en husstandsadresse uden for murene.

En sammenligning af de tre typer langtidssafsonere viser, at hele 92 pct. af de forvaringsdømte har en rådhusadresse. Der er således kun otte pct. af disse, som har kunnet fastholde deres bolig, mens de afsoner. Langtidssafsonere med en straf på 8 år eller derover er den gruppe, hvor færrest har rådhusadresse (56 pct.).

⁸ Jf. beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 517 af 21. juni 2000 om kontanthjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus, har indsatte efter § 2 ”ret til hjælp til dækning af en rimelig boligudgift, hvis pågældende ikke selv har indtægter eller formue, der kan dække udgifterne”. Bekendtgørelsens regler om beregning af hjælp til boligudgifter indebærer, at de indsatte ikke nødvendigvis får dækket den fulde huslejeudgift, men af de selv skal dække en del af den udgift, der er forbundet med at beholde deres bolig under indsættelsen. Hvis den forventede afsoningstid overstiger 6 måneder, skal kommunen undersøge om den indsattes boligbehov kan dækkes på anden måde end ved hjælp efter § 2, fx ved fremleje eller ved, at der på anden måde sikres den indsatte en bolig ved løsladelsen. I praksis kan dette betyde, at indsatte med længerevarende domme kan have meget vanskeligt ved at opretholde sin bolig under indsættelsen.

Til sammenligning er det 31 pct. af samtlige fængselsafsonere, som har en rådhusadresse. Det bekræfter formodningen om, at det kan være meget vanskeligt for langtidsafsonere at opretholde sin bopæl under indsættelsen.

Tabel 2.14 viser, hvilken region langtidsafsonerne bor i (eller er tilknyttet). Der er flest langtidsafsonere fra Region Hovedstaden (38 pct.), og færrest fra Region Nordjylland (otte pct.). Når de tre typer af langtidsafsonere sammenlignes, ses diverse forskelle. Eksempelvis er der blot en lille andel af de forvaringsdømte, der kommer fra Region Hovedstaden (14 pct.), set i forhold til livstidsdømte og dømte med tidsbestemt straf.

Når samtlige langtidsafsonere sammenlignes med samtlige afsonere, ses kun små forskelle i fordelingen af bopælsregion.

Tabel 2.14. Region fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Region Hovedstaden	104	39,5	11	61,1	5	13,9	120	37,9	868	33,3
Region Sjælland	37	14,1	1	5,6	6	16,7	44	13,9	353	13,5
Region Syddanmark	45	17,1	5	27,8	11	30,6	61	19,2	616	23,6
Region Midtjylland	47	17,9	0	0,0	12	33,3	59	18,6	472	18,1
Region Nordjylland	22	8,4	1	5,6	2	5,6	25	7,9	227	8,7
Uoplyst	8	3,0	0	0,0	0	0,0	8	2,5	74	2,8
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100

2.5. Familiemæssig situation

Tabel 2.15 viser langtidsafsonernes civilstand i juridisk forstand. Knap halvdelen af langtidsafsonerne er ugifte, mens 25 pct. er gift/i partnerskab og 23 pct. er fraskilte mv. I tre pct. af sagerne mangler oplysningen om civilstand for langtidsafsonernes vedkommende. Når de tre typer af langtidsafsonere sammenlignes, ses lidt forskelle, idet en større andel af de livstidsdømte er gifte/i partnerskab og færre er ugifte.

En sammenligning med samtlige fængselsafsonere viser, at en større andel af fængselsafsonerne er ugifte (71 pct.) i forhold til langtidsafsonerne (49 pct.). Der skal i den forbindelse bemærkes, at gennemsnitsalderen er væsentligt lavere for fængselsafsonerne end for langtidsafsonerne jf. det tidligere (afsnit 2.2). Dette kan bidrage til at forklare forskellen.

Tabel 2.15. Civilstand fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Ugift	132	50,2	7	38,9	17	47,2	156	49,2	1.842	70,6
Gift/partnerskab	63	24,0	7	38,9	9	25,0	79	24,9	331	12,7
Fraskilt/enke/enkemand	60	22,8	4	22,2	10	27,8	74	23,3	363	13,9
Uoplyst	8	3,0	0	0,0	0	0,0	8	2,5	74	2,8
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100

Tabel 2.16 viser, hvor mange biologiske børn under 18 år, som langtidsafsonerne har. Det skal i den forbindelse bemærkes, at oplysningerne i tabellen ikke siger noget om, hvorvidt de dømte har kontakt med eller samkvem med børnene. Oplysningen er alene baseret på faderskab/moderskab.

Som det fremgår af tabellen, har 60 pct. af langtidsafsonerne ikke børn, mens 40 pct. har børn under 18 år. 18 pct. har ét barn, 15 pct. har to børn, mens syv pct. af langtidsafsonerne har tre biologiske børn eller flere. Når de tre typer langtidsafsonere sammenlignes, ses, at 42 pct. af langtidsafsonerne med en straf på 8 år eller derover har ét eller flere biologiske børn under 18 år, mens det blot er 28 pct. af de livstidsdømte og forvaringsdømte, som har børn. Det er således særlig livstidsdømte og forvaringsdømte, som ikke har børn under 18 år. Det skal i den forbindelse nævnes, at det også er disse afsonere, som har en høj gennemsnitsalder, hvilket mindsker sandsynligheden for at have børn under 18 år.

Når der alene ses på, hvorvidt klienterne har stiftet familie (dvs. har fået børn uanset disses alder på indexdagen), er det henholdsvis 39 pct. af de livstidsdømte, 44 pct. af de forvaringsdømte, og 54 pct. af de dømte med tidsbestemte straffe, som har fået børn. Det betyder, at over halvdelen af afsonerne med tidsbestemte straffe ikke har fået børn. Samlet set har 52 pct. af langtidsafsonerne fået børn.

Der er en højere andel af fængselsafsonerne i alt, som ikke har børn under 18 år (66 pct.) sammenlignet med langtidsafsonerne i alt (60 pct.). 62 pct. af fængselsafsonerne har (endnu) ikke stiftet familie (mod 48 pct. af langtidsafsonerne).

Tabel 2.16. Biologiske børn under 18 år fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0	152	57,8	13	72,2	26	72,2	191	60,3	1.563	66,1
1	48	18,3	2	11,1	7	19,4	57	18,0	448	18,9
2	40	15,2	3	16,7	3	8,3	46	14,5	241	10,2
3+	23	8,7	0	0,0	0	0,0	23	7,3	113	4,8
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100

2.6. Uddannelse

Af tabel 2.17 fremgår langtidsafsonernes (højeste) uddannelsesniveau.

Tabellen viser, at 63 pct. af langtidsafsonerne har grundskole som højeste fuldførte uddannelse. Det betyder, at de ikke har fået en kompetencegivende uddannelse efter, de har forladt folkeskolen. 18 pct. af langtidsafsonerne er registreret med 'erhvervsfaglig praktik og hovedforløb' som højeste fuldførte uddannelse. Bortset fra grundskolen er 'erhvervsfaglig praktik og hovedforløb' således det mest almindelige uddannelsesniveau for langtidsafsonerne. Sammenligningen af de tre typer langtidsafsonere viser, at de livstidsdømte er bedst uddannede, idet det blot er 44 pct. af disse, som har grundskole som højeste fuldførte uddannelse. 28 pct. af de livstidsdømte har 'erhvervsfaglig praktik og hovedforløb' som højeste fuldførte uddannelse.

En sammenligning med samtlige fængselsafsonere viser, at en lidt højere andel af langtidsafsonerne har opnået en kompetencegivende uddannelse set i forhold til fængselsafsonerne generelt.

Tabel 2.17. Højeste fuldførte uddannelse fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Grundskole	168	63,9	8	44,4	23	63,9	199	62,8	1.789	68,5
Almengymnasial uddannelse	10	3,8	0	0,0	1	2,8	11	3,5	47	1,8
Erhvervsgymnasial uddannelse	2	0,8	0	0,0	0	0,0	2	0,6	17	0,7
Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	47	17,9	5	27,8	4	11,1	56	17,7	410	15,7
Kort videregående udd.	3	1,1	2	11,1	1	2,8	6	1,9	22	0,8
Mellemlang videregående udd.	1	0,4	0	0,0	0	0,0	1	0,3	19	0,7
Bachelor	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	0,2
Lang videregående uddannelse	3	1,1	1	5,6	0	0,0	4	1,3	15	0,6
Uoplyst	29	11,0	2	11,1	7	19,4	38	12,0	287	11,0
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100

2.7. Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser

Afsnit 2.7 omhandler, hvorvidt langtidsafsonerne har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem. Tabel 2.18 viser, hvor stor en andel af langtidsafsonerne, der har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995 – og antallet af kontakter. Tabellen omfatter kontakter, hvor klienten er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose.⁹ Samtlige kontakter er inkluderet i tabellen uanset type (dvs. heldøgn, deldøgn, ambulans og skadestue).

Tabel 2.18. Antal kontakter siden 1995 fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0	161	61,2	13	72,2	17	47,2	191	60,3	1.726	66,1
1-2	60	22,8	2	11,1	9	25,0	71	22,4	514	19,7
3-9	34	12,9	3	16,7	9	25,0	46	14,5	309	11,8
10+	8	3,0	0	0,0	1	2,8	9	2,8	61	2,3
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100
Gns.	1,4	-	1,0	-	3,7	-	1,7	-	1,4	-

Tabellen viser, at 60 pct. af langtidsafsonerne ikke er registreret for at have modtaget behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser. Det betyder omvendt, at i alt 40 pct. af langtidsafsonerne er registreret i det psykiatriske behandlingssystem på et eller andet tidspunkt siden 1995. 22 pct. af langtidsafsonerne har haft 1-2 kontakter, mens 15 pct. har haft 3-9 kontakter og tre pct. har haft 10 kontakter eller derover. I gennemsnit har langtidsafsonerne været i kontakt med det psykiatriske behandlingssystem 1,7 gange siden 1995. Det skal i den forbindelse

⁹ Oplysningerne om psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser stammer fra Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister. Der inkluderes kun behandlingskontakter, hvor en F-diagnose (jf. WHO's klassifikationssystem ICD-10) er registreret som aktions- eller bidiagnose. En oversigt over F-diagnoserne fremgår af tabel 2.20.

bemærkes, at en del af afsonerne, som tidligere beskrevet, har været frihedsberøvet i en længere periode. Det er måske ikke overraskende de forvaringsdømte, der har haft flest kontakter med det psykiatriske behandlingssystem (3,7 kontakter i gennemsnit), mens de livstidsdømte har haft færrest kontakter (1,0 kontakter i gennemsnit). Langtidsafsonerne med den straf på 8 år eller derover har haft 1,4 kontakter i gennemsnit.

Fængselsafsonere generelt har haft lidt færre kontakter med det psykiatriske behandlingssystem sammenlignet med langtidsafsonerne samlet.

De 317 langtidsafsonerne har i alt haft 532 kontakter med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995. Tabel 2.19 viser, hvilken aktionsdiagnose der er registreret ved disse kontakter. Tælleenheden i tabellen er således kontakter og ikke personer. En beskrivelse af F-diagnoserne fremgår af tabel 2.20.

Tabel 2.19. Aktionsdiagnose ved kontakter siden 1995 fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
F00-09	4	1,1	0	0,0	0	0,0	4	0,8	25	0,7
F10-19	159	41,8	2	11,1	17	12,7	178	33,5	1.219	34,4
F20-29	29	7,6	0	0,0	59	44,0	88	16,5	368	10,4
F30-39	22	5,8	8	44,4	0	0,0	30	5,6	223	6,3
F40-49	51	13,4	3	16,7	7	5,2	61	11,5	548	15,5
F50-59	1	0,3	0	0,0	0	0,0	1	0,2	5	0,1
F60-69	41	10,8	3	16,7	22	16,4	66	12,4	444	12,5
F70-79	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	8	0,2
F80-89	1	0,3	0	0,0	0	0,0	1	0,2	32	0,9
F90-98	8	2,1	0	0,0	3	2,2	11	2,1	261	7,4
F99	3	0,8	0	0,0	8	6,0	11	2,1	120	3,4
X-Y	4	1,1	1	5,6	0	0,0	5	0,9	14	0,4
Z	57	15,0	1	5,6	18	13,4	76	14,3	279	7,9
I alt	380	100	18	100	134	100	532	100	3.546	100

Som det fremgår af tabel 2.19, er der ved 34 pct. af kontakterne registreret en F10-19 diagnose, dvs. psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer. Derudover er der registreret en del diagnoser af typen F20-29 (skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser), og en del diagnoser af typerne F40-49 (nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer) og F60-69 (forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd). Endvidere har 14 pct. af kontakterne angået faktorer af betydning for sundhedstilstand og kontakter med sundhedsvæsen (Z-diagnoser), herunder undersøgelser i forbindelse med en sigtelse eller dom.

Hvad angår ADHD hører det under diagnosekategorien F90-98 (F90=hyperkinetiske forstyrrelser). Som det fremgår af tabellen, er der ganske få af kontakterne, hvor F90-98 er registreret som aktionsdiagnose.

Tabel 2.20. ICD-10 oversigt

F00-09	Organiske (incl. symptomatiske) psykiske lidelser
F10-19	Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer
F20-29	Skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser
F30-39	Affektive sindslidelser
F40-49	Nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer
F50-59	Adfærdsændringer forbundne med fysiologiske forstyrrelser og fysiske faktorer
F60-69	Forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd
F70-79	Mental retardering (åndssvaghed)
F80-89	Psykiske udviklingsforstyrrelser
F90-98	Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom eller adolescens
F99	Psykisk lidelse eller forstyrrelse, ikke på anden måde specificeret
X-Y	Ydre sygdoms- og dødsårsager
Z	Faktorer af betydning for sundhedstilstand og kontakter med sundhedsvæsen ¹⁰

Tabel 2.21 viser, hvilken patienttype der er registreret ved kontakt med behandlingssystemet. Tælleenheden i tabellen er antal kontakter og ikke personer. Tabellen viser, at 38 pct. af langtidsafsonernes kontakter har været heldøgnsindlæggelser, mens 25 pct. har været ambulante behandling og 37 pct. har været skadestuebesøg. En sammenligning mellem de tre typer langtidsafsonere viser, at de forvaringsdømte skiller sig ud ved at have en mindre andel heldøgnsindlæggelser og ambulante behandlinger, men væsentlig flere skadestuebesøg (53 pct. af kontakterne).

Sammenligningen mellem langtidsafsonerne i alt og fængselsafsonerne i alt viser, at langtidsafsonerne har en større andel heldøgnsindlæggelser og en mindre andel ambulante behandlinger end fængselsafsonerne generelt.

Tabel 2.21. Patienttype ved kontakter siden 1995 fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Heldøgn	155	40,8	7	38,9	41	30,6	203	38,2	1.191	33,6
Deldøgn ¹¹	1	0,3	0	0,0	0	0,0	1	0,2	22	0,6
Ambulant	107	28,2	5	27,8	22	16,4	134	25,2	1.122	31,6
Skadestue	117	30,8	6	33,3	71	53,0	194	36,5	1.212	34,2
I alt	280	100	18	100	134	100	532	100	3.547	100

Når der ses på, hvor stor en andel af langtidsafsonerne, som har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem *i det seneste år*, er det ganske få. Det er således kun seks personer og de har alle en tidsbestemt straf. Det hænger givetvis sammen med, at hovedparten af langtidsafsonerne har været frihedsberøvet i en ganske lang periode, jf. afsnit 2.1.

¹⁰ Herunder diagnose af typen Z04.6 Psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder.

¹¹ Denne kategori optræder kun i perioden 1995-2001.

2.8. Kriminel belastning

Afsnit 2.8 omhandler langtidsafsonernes belastningsgrad, hvad angår kriminalitet. Den kriminelle belastning afgrænses som henholdsvis antal fældende afgørelser i alt, antal frihedsstraffe og antal fængselsstraffe.

Tabel 2.22 viser, hvor mange fældende afgørelser som langtidsafsonerne i alt har modtaget.¹² Den aktuelle dom er inkluderet i opgørelsen. Syv pct. af langtidsafsonere har kun én fældende afgørelse (dvs. den aktuelle dom). 16 pct. er idømt 2-4 fældende afgørelser, 17 pct. er idømt 5-9 fældende afgørelser, mens 60 pct. er idømt 10 fældende afgørelser eller flere. I gennemsnit har langtidsafsonerne 14,4 fældende afgørelser. Der er imidlertid en del forskel på de tre typer langtidsafsonere. De livstidsdømte er de mindst kriminelt belastede, idet de i gennemsnit er idømt ni fældende afgørelser. De forvaringsdømte er de mest kriminelt belastede, idet disse har 20 fældende afgørelser i gennemsnit. Langtidsafsonerne samlet og fængselsafsonerne samlet ligner hinanden i kriminel belastning, da de har omtrent samme antal fældende afgørelser i gennemsnit.

Tabel 2.22. Antal fældende afgørelser fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
1	18	6,8	3	16,7	1	2,8	22	6,9	121	4,6
2-4	42	16,0	7	38,9	2	5,6	51	16,1	386	14,8
5-9	48	18,3	0	0,0	6	16,7	54	17,0	645	24,7
10+	155	58,9	8	44,4	27	75,0	190	59,9	1.458	55,9
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100
Gns.	14,0	-	9,0	-	19,8	-	14,4	-	14,5	-

Tabel 2.23 viser, hvor mange frihedsstraffe langtidsafsonerne har modtaget. Frihedsstraffe består af betingede og ubetingede domme. 23 pct. af langtidsafsonerne har kun modtaget én frihedsstraf (dvs. den aktuelle dom). I gennemsnit har langtidsafsonerne modtaget 6,5 frihedsstraffe. Som ovenfor tegner der sig et billede af, at de livstidsdømte er idømt færrest frihedsstraffe (4,0), og at de forvaringsdømte er idømt flest frihedsstraffe (12,0). Også hvad angår frihedsstraffe, er der ikke stor forskel på langtidsafsonerne (i alt) og fængselsafsonerne (i alt).

Tabel 2.23. Antal frihedsstraffe fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
1	64	24,3	7	38,9	1	2,8	72	22,7	426	16,3
2-4	80	30,4	5	27,8	5	13,9	90	28,4	919	35,2
5-9	65	24,7	4	22,2	11	30,6	80	25,2	693	26,6
10+	54	20,5	2	11,1	19	52,8	75	23,7	572	21,9
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100
Gns.	5,9	-	4,0	-	12,0	-	6,5	-	6,5	-

Også i forhold til antallet af fængselsstraffe, viser det sig, at de livstidsdømte er mindst kriminelt belastede (3,6 fængselsstraffe i gennemsnit), og at de forvaringsdømte er mest kriminelt belastede

¹² Fældende afgørelser består af bøder, tiltalefrafald, betingede domme og ubetingede domme.

(10,2 fængselsstraffe i gennemsnit). For samtlige langtidsafsonere er gennemsnittet 5,4 fængselsstraffe, hvilket omtrent svarer til fængselsafsonerne generelt (5,2 fængselsstraffe) jf. tabel 2.24.

Tabel 2.24. Antal fængselsstraffe fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
1	91	34,6	8	44,4	2	5,6	101	31,9	711	27,2
2-4	74	28,1	5	27,8	7	19,4	86	27,1	922	35,3
5-9	56	21,3	3	16,7	11	30,6	70	22,1	551	21,1
10+	42	16,0	2	11,1	16	44,4	60	18,9	426	16,3
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100
Gns.	4,8	-	3,6	-	10,2	-	5,4	-	5,2	-

2.9. Oplysninger om aktuelle fuldbyrdelsesforløb

Afsnit 2.9 omhandler forhold under afsonernes aktuelle fuldbyrdelsesforløb. Oplysningerne stammer fra Kriminalforsorgens klientsystem. Når der refereres til det aktuelle fuldbyrdelsesforløb er det afsoningsforløbet fra påbegyndelse af straffuldbyrdelsen indtil indexdagen den 31. januar 2011 (og antallet af registrerede hændelser i denne periode). Et fuldbyrdelsesforløb kan bestå af ophold på flere forskellige institutioner (og institutionstyper) på grund af overførsler eller i forbindelse med udslusning.

Når antallet af registrerede hændelser tælles sammen for hele fuldbyrdelsesforløbet, betyder det, at jo længere tid, klienten har afsonet på indexdagen, jo større sandsynlighed er der for at blive registreret for de forskellige hændelser, fx disciplinærstraffe, som er beskrevet i dette afsnit. Der er således formentligt større sandsynlighed for at have modtaget en bøde, hvis man har afsonet i ét år i forhold til, hvis man har afsonet i én måned.

For at tage højde for denne forskel, vises der i tabellerne i afsnit 2.9.1 og 2.9.2 dels det gennemsnitlige antal hændelser i hele fuldbyrdelsesforløbet, dels det gennemsnitlige antal hændelser pr. måned i fuldbyrdelsesforløbet. Sidstnævnte mål tager altså højde for, at der er forskel på, hvor længe klienterne har opholdt sig i Kriminalforsorgens institutioner på indexdagen.

2.9.1. Disciplinærsager

Afsnit 2.9.1 omhandler, hvorvidt langtidsafsonerne har haft disciplinærsager under fuldbyrdelsesforløbet. Tabel 2.25 viser, hvorvidt langtidsafsonerne har fået en bøde. 24 pct. af langtidsafsonerne har ikke fået en bøde, mens 76 pct. har fået mindst én bøde under fuldbyrdelsesforløbet. I gennemsnit har langtidsafsonerne modtaget 9,2 bøder under fuldbyrdelsesforløbet. Når dette sættes i forhold til opholdslængden, ses, at langtidsafsonerne har modtaget 0,3 bøder pr. måned under fuldbyrdelsesforløbet. Det svarer til ca. en bøde hver tredje måned. En sammenligning af de tre typer langtidsafsonere viser, at 92 pct. af de forvaringsdømte har modtaget bøder, at 75 pct. af langtidsafsonerne med en dom på 8 år eller derover har modtaget bøder, og at 61 pct. af de livstidsdømte har modtaget bøder. Det er således de forvaringsdømte, der har modtaget flest bøder, og de livstidsdømte, der har modtaget færrest bøder. Det samme mønster

går igen, når der dels ses på det gennemsnitlige antal bøder i fuldbyrdelsesforløbet og det gennemsnitlige antal bøder på måned.

En sammenligning mellem langtidssafsonerne samlet set og fængselsafsonerne generelt viser, at langtidssafsonerne er registreret med flest bøder i gennemsnit i hele fuldbyrdelsesforløbet (9,2 mod 4,0), men når dette sættes i forhold til opholdslængden, er det fængselsafsonerne generelt, som har den højeste bødefrekvens med 0,45 bøder pr. måned mod langtidssafsonernes 0,30 bøder pr. måned.

Tabel 2.25. Bøde fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0	66	25,1	7	38,9	3	8,3	76	24,0	1.043	40,0
1+	197	74,9	11	61,1	33	91,7	241	76,0	1.567	60,0
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100
Gns. i hele fuldbyrdelsesforløb	8,3	-	3,4	-	18,7	-	9,2	-	4,0	-
Gns. pr. md.	0,29	-	0,03	-	0,47	-	0,30	-	0,45*	-

*Gennemsnit pr. måned for fængselsafsonere er beregnet for 2.606 personer, da der mangler oplysninger om opholdslængde for fire personer.

Af tabel 2.26 fremgår, om langtidsafsonerne har været i strafcelle under fuldbyrdelsesforløbet. 62 pct. af langtidsafsonerne har været i strafcelle én eller flere gange under fuldbyrdelsesforløbet. I gennemsnit har langtidsafsonerne været i strafcelle 3,8 gange under fuldbyrdelsesforløbet. Sat i forhold til langtidsafsonernes opholdstid svarer det til, at de gennemsnitligt har været i strafcelle 0,14 gange pr. måned.

Sammenligningen af de tre typer langtidsafsonere viser, at 65 pct. af afsonerne med tidsbestemt har været i strafcelle, mens det er 53 pct. af de forvaringsdømte og 33 pct. af de livstidsdømte. Det er de forvaringsdømte, som i gennemsnit har flest strafcelleanbringelser i straffuldbyrdelsesforløbet (4,5), men når det sættes i forhold til opholdstiden, er det afsonerne med en tidsbestemt straf på 8 år eller derover, som har flest strafcelleanbringelser i gennemsnit pr. måned (0,15).

Som med bøder viser det sig, at langtidsafsonerne har flere strafcelleanbringelser i gennemsnit end fængselsafsonere, men når det sættes i forhold til opholdslængden, er det fængselsafsonerne, der har flest strafcelleanbringelser (med gennemsnitligt 0,2 strafcelleanbringelser pr. måned).

Tabel 2.26. Strafcelle fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0	93	35,4	12	66,7	17	47,2	122	38,5	1.445	55,4
1+	170	64,6	6	33,3	19	52,8	195	61,5	1.165	44,6
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100
Gns. i hele fuldbyrdelsesforløb	3,8	-	2,2	-	4,5	-	3,8	-	1,7	-
Gns. pr. md.	0,15	-	0,01	-	0,14	-	0,14	-	0,20*	-

*Gennemsnit pr. måned for fængselsafsonere er beregnet for 2.606 personer, da der mangler oplysninger om opholdslængde for fire personer.

Tabel 2.27 viser, hvorvidt langtidsafsonerne har aflagt positive urinprøver under straffuldbyrdelsesforløbet. 53 pct. af langtidsafsonerne har ikke aflagt en positiv urinprøve, 46 pct. har aflagt én eller flere positive urinprøver, mens to personer (0,6 pct.) ikke er blevet testet. Der er dog ganske stor forskel på de tre typer langtidsafsonere. De forvaringsdømte har den højeste andel, som har aflagt positive urinprøver. Det er således 61 pct. af disse, som har aflagt mindst én positiv urinprøve. I gennemsnit har de aflagt 5,1 positive urinprøver under fuldbyrdelsesforløbet. Omvendt er det de livstidsdømte, som har den laveste andel af positive urinprøver. Blandt disse er det således blot 22 pct., som har aflagt en positiv urinprøve. Det giver dem et gennemsnit på 0,6 positive urinprøver i fuldbyrdelsesforløbet. Endelig er det 46 pct. af langtidsafsonerne med en tidsbestemt straf, som har aflagt en positiv urinprøve (2,9 i gennemsnit).¹³ Når antallet af positive urinprøver sættes i forhold til opholdslængden rykkes ikke ved det billede. Det er stadig de forvaringsdømte, der har det største gennemsnit af positive urinprøver pr. måned (0,14).

En sammenligning af langtidsafsonerne og fængselsafsonerne viser, at langtidsafsonerne har aflagt flest positive urinprøver i fuldbyrdelsesforløbet (i gennemsnit 3,0 mod fængselsafsonernes 1,4). Når dette sættes i forhold til opholdslængden er det dog fængselsafsonerne, som har aflagt flest positive urinprøver.

Tabel 2.27. Positive urinprøver fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0	141	53,6	14	77,8	14	38,9	169	53,3	1.273	48,8
1+	120	45,6	4	22,2	22	61,1	146	46,1	963	36,9
Test ikke foretaget	2	0,8	0	0,0	0	0,0	2	0,6	374	14,3
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100
Gns. i hele fuldbyrdelsesforløb	2,9	-	0,6	-	5,1	-	3,0	-	1,4	-
Gns. pr. md.	0,10	-	0,01	-	0,14	-	0,10	-	0,60*	-

*Gennemsnit pr. måned for fængselsafsonere er beregnet for 2.606 personer, da der mangler oplysninger om opholdslængde for fire personer.

2.9.2. Besøg

Afsnit 2.9.2 viser, hvorvidt langtidsafsonerne har haft besøg af familie og venner under fuldbyrdelsesforløbet.

Langt hovedparten af langtidsafsonerne har haft besøg af familie under fuldbyrdelsesforløbet. Som tabel 2.28 viser, er det således kun fem pct., der ikke har haft besøg, mens 95 pct. har haft besøg af familie én eller flere gange. I gennemsnit har langtidsafsonerne haft besøg 17,2 gange. En sammenligning af de tre typer langtidsafsonere viser, at de forvaringsdømte adskiller sig ved, at en væsentlig større andel af disse ikke har haft besøg af familien (17 pct.). Når der ses på det gennemsnitlige antal besøg i fuldbyrdelsesforløbet har de livstidsdømte og de forvaringsdømte dog samme gennemsnit. Langtidsafsonerne med en tidsbestemt straf har i gennemsnit haft flest besøg af familien under fuldbyrdelsen (18,2 besøg). Det gælder også, når besøgsantallet sættes i forhold til opholdslængden.

¹³ Gennemsnittet er alene beregnet på de klienter, som har fået foretaget test.

Jævnfør det tidligere adskiller afsonerne med tidsubestemte straffe sig fra afsonerne med tidsbestemte straffe ved, at førstnævnte dels har en højere gennemsnitsalder, dels at en højere andel af disse ikke har stiftet familie. Dette kan bidrage til at forklare, hvorfor færre af disse får besøg af familie under afsoning, idet de måske ikke længere har sine forældre og ikke har børn.

Sammenligningen mellem langtidsafsonerne og fængselsafsonerne viser, at mens det blot er fem pct. af langtidsafsonerne, der ikke har haft besøg af familie, er det hele 16 pct. af fængselsafsonerne. Det gennemsnitlige antal besøg under fuldbyrdelsesforløbet er da også højere for langtidsafsonerne (17,2 familiebesøg) end for fængselsafsonerne (8,4 familiebesøg). Dette billede ændres dog, når der tages højde for opholdslængden. Det er således fængselsafsonerne, som har haft flest familiebesøg pr. måned.

Tabel 2.28. Antal besøg af familie fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0	10	3,8	1	5,6	6	16,7	17	5,4	419	16,1
1+	253	96,2	17	94,4	30	83,3	300	94,6	2.191	83,9
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100
Gns. i hele fuldbyrdelsesforløb	18,2	-	11,9	-	11,9	-	17,2	-	8,4	-
Gns. pr. md.	0,9	-	0,3	-	0,4	-	0,8	-	1,8	-

Tabel 2.29 viser besøg af venner under straffuldbyrdelsesforløbet. 13 pct. af langtidsafsonerne har ikke haft besøg af venner under fuldbyrdelsen, mens 87 pct. har haft besøg af venner én eller flere gange. I gennemsnit har langtidsafsonerne haft besøg af venner 12,5 gange under fuldbyrdelsesforløbet. Når de tre typer langtidsafsonere sammenlignes ses, at samtlige 18 livstidsdømte (100 pct.) har haft besøg af venner, mens det er 75 pct. af de forvaringsdømte og 88 pct. af de dømte med en tidsbestemt straf, som har haft besøg af venner. De livstidsdømte har det højeste gennemsnit med 27,8 vennebesøg under straffuldbyrdelsen. Når antal besøg af venner sættes i forhold til opholdslængden, viser det sig imidlertid, at det er afsonerne med en tidsbestemt straf, som har den højeste frekvens af vennebesøg (i gennemsnit 0,5 vennebesøg pr. måned).

Tabel 2.29. Antal besøg af venner fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0	32	12,2	0	0,0	9	25,0	41	12,9	772	29,6
1+	231	87,8	18	100,0	27	75,0	276	87,1	1.838	70,4
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100
Gns. i hele fuldbyrdelsesforløb	12,4	-	27,8	-	5,5	-	12,5	-	5,5	-
Gns. pr. md.	0,5	-	0,3	-	0,2	-	0,4	-	1,1	-

Endelig viser sammenligningen mellem langtidsafsonerne og fængselsafsonerne, at mens 87 pct. af langtidsafsonerne har haft besøg af venner under fuldbyrdelsesforløbet er det blot 70 pct. af fængselsafsonerne. Sidstnævnte har da også det laveste gennemsnit af vennebesøg i fuldbyrdelsesforløbet. Dette ændres dog, når antallet af vennebesøg sættes i forhold til

opholdslængden. Fængselsafsonerne har således haft 1,1 vennebesøg i gennemsnit pr. måned, mens langtidsafsonerne har haft 0,4 vennebesøg pr. måned.

2.9.3. Misbrug

Tabel 2.30 viser, at 47 pct. af langtidsafsonerne har indtaget rusmidler 30 dage forud for indsættelsen, mens 53 pct. oplyser, at de ikke har indtaget rusmidler. Sammenligningen af de tre typer langtidsafsonere viser, at henholdsvis 51 pct. af langtidsafsonerne med en tidsbestemt straf, 11 pct. af de livstidsdømte og 50 pct. af de forvaringsdømte har indtaget rusmidler 30 dage forud for indsættelsen. Det er således de livstidsdømte, der skiller sig ud ved, det blot er en lille andel, som har indtaget rusmidler.

En sammenligning mellem langtidsafsonerne og fængselsafsonerne viser, at en større andel af fængselsafsonerne har indtaget rusmidler (64 pct. mod langtidsafsonerne 47 pct.).

Tabel 2.30. Indtagelse af rusmidler 30 dage forud for indsættelsen fordelt på straffens art

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Nej	133	50,6	16	88,9	18	50,0	167	52,7	939	36,0
Ja	130	49,4	2	11,1	18	50,0	150	47,3	1.671	64,0
I alt	263	100	18	100	36	100	317	100	2.610	100

Tabel 2.31 viser langtidsafsonernes præferencestof for de 150 personer, der har svaret ja til, at de har indtaget rusmidler 30 dage forud for indsættelsen. 43 pct. af langtidsafsonerne oplyser, at hash er deres præferencestof, mens 25 pct. foretrækker alkohol og 17 pct. foretrækker centralstimulerende stoffer. Sammenligningen mellem de tre typer langtidsafsonere viser, at afsonerne med en tidsbestemt straf ligeledes har prioriteringsrækkefølgen hash, alkohol og centralstimulerende stoffer. De 18 forvaringsdømte med oplyst forbrug har imidlertid en lidt anden præference. Eftersom der blot er to livstidsdømte, som har oplyst, at de havde et forbrug, gør det oplysningen om præferencestof noget usikker.

Tabel 2.31. Præferencestof fordelt på straffens art. Andel af indsatte med oplyst forbrug

	8 år +		Livstid		Forvaring		Langtidsafsonere i alt		Fængselsafsonere i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Opioider	9	6,9	1	50,0	4	22,2	14	9,3	186	11,1
Centralstimulerende stoffer	24	18,5	0	0,0	2	11,1	26	17,3	284	17,0
Hash	61	46,9	0	0,0	3	16,7	64	42,7	778	46,6
Alkohol	31	23,8	1	50,0	5	27,8	37	24,7	330	19,7
Benzodiazepiner	1	0,8	0	0,0	1	5,6	2	1,3	32	1,9
Hallucinogener	1	0,8	0	0,0	0	0,0	1	0,7	6	0,4
Andet	2	1,5	0	0,0	0	0,0	2	1,3	14	0,8
Uoplyst	1	0,8	0	0,0	3	16,7	4	2,7	41	2,5
I alt	130	100	2	100	18	100	150	100	1.671	100

3. Afslutning og konklusion

På indexedagen den 31. januar 2011 var der 334 langtidssafsonere med et dansk cpr-nummer i Kriminalforsorgen. Heraf var 263 personer idømt en tidsbestemt straf på 8 år eller derover, 18 personer var idømt en livstidsdom, 36 var idømt forvaring. Endvidere var 17 personer idømt forvaring efter den grønlandske kriminallov. Sidstnævnte beskrives særskilt i bilag 1 og er således ikke omfattet af følgende opsummering.

På baggrund af oplysningerne i rapporten kan der tegnes følgende profil af langtidssafsonerne:

- Langtidssafsonerne er hovedsageligt dømt for drab (57 pct.), grov narkotikakriminalitet (18 pct.) og vold i øvrigt (ni pct.). Samtlige livstidsdømte er dømt for drab.
- Hovedparten af langtidssafsonerne afsoner i lukket fængsel. Det gælder særligt livstidsdømte og forvaringsdømte, hvor det blot er få (to personer), som ikke afsoner i lukket fængsel.
- I gennemsnit har langtidssafsonerne opholdt sig i Kriminalforsorgens institutioner i 4,4 år på indexedagen. Livstidsdømte har haft det længste ophold, idet disse har haft et ophold på 10,2 år på indexedagen.
- I forhold til afsonernes baggrund viser undersøgelsen, at flertallet af langtidssafsonerne er mænd, at flertallet har dansk etnisk oprindelse, og at flertallet har dansk statsborgerskab.
- Langtidssafsonernes gennemsnitsalder er 38,9 år. De livstidsdømte er ældst, idet deres gennemsnitsalder er 48,8 år.
- 21 pct. af langtidssafsonerne har været anbragt uden for hjemmet i barndommen. De forvaringsdømte skiller sig ud ved, at hele 39 pct. af disse har været anbragt uden for hjemmet i barndommen.
- 61 pct. af langtidssafsonerne har en rådhusadresse. Det betyder, at de ikke har været i stand til at opretholde deres bolig under afsoningen.
- Knap halvdelen af langtidssafsonerne er gift eller har været det, og 40 pct. har biologiske børn under 18 år.
- I forhold til uddannelse viser undersøgelsen, at 63 pct. af langtidssafsonerne har grundskole som højeste fuldførte uddannelse. De livstidsdømte er bedst uddannede, idet det blot er 44 pct. af disse, som har grundskole som højeste fuldførte uddannelse. Der er dermed en højere andel af disse, som har fået en kompetencegivende uddannelse efter, de forlod folkeskolen.
- En forholdsvis stor andel (40 pct.) af langtidssafsonerne har på et eller andet tidspunkt haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem. Det er særligt de forvaringsdømte, der er registreret med kontakt til det psykiatriske behandlingssystem, idet 53 pct. af disse har haft én eller flere kontakter siden 1995. Omvendt er det de livstidsdømte, som har haft færrest kontakter, idet 28 pct. af disse har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem.
- I forhold til kriminel belastning viser undersøgelsen, at langtidssafsonerne i gennemsnit er idømt 14,4 fældende afgørelser, herunder 6,5 frihedsstraffe og 5,4 fængselsstraffe. De forvaringsdømte er mest kriminelt belastet, mens de livstidsdømte er mindst kriminelt belastet.
- Hvad angår forhold vedrørende det aktuelle fuldbyrdelsesforløb viser undersøgelsen, at langtidssafsonerne generelt har modtaget få disciplinærstraffe (per måned), at de sjældent får besøg (per måned), og at under halvdelen angiver, at de har indtaget rusmidler før indsættelsen.

Rapporten viser endvidere, at når langtidsafsonerne sammenlignes med den totale fængselspopulation (uanset straffelængde) ses følgende:

- Ikke overraskende er der en langt større andel af langtidsafsonerne, der er dømt for drab.
- En større andel af langtidsafsonerne afsoner i lukket fængsel.
- Langtidsafsonerne har opholdt sig væsentlig længere tid i kriminalforsorgens institutioner på indexdagen (4,4 år) end fængselspopulationen generelt (1,2 år).
- Langtidsafsonerne ligner fængselsafsonerne generelt, hvad angår køn, etnisk oprindelse og statsborgerskab.
- Langtidsafsonerne er ældre end fængselspopulationen generelt (gennemsnitsalder på hhv. 38,9 år og 33,3 år).
- Det er omtrent samme andel, som har været anbragt uden for hjemmet som barn, idet 21 pct. af langtidsafsonerne har været anbragt og 23 pct. af fængselsafsonerne har været anbragt. Der er imidlertid stor forskel på langtidsafsonerne, idet 39 pct. af de forvaringsdømte har været anbragt uden for hjemmet, mens det blot er 17 pct. af de livstidsdømte.
- En væsentligt større andel af langtidsafsonerne har en rådhusadresse (61 pct.) i forhold til den totale fængselspopulation (31 pct.). Det bekræfter formodningen om, at det kan være særligt vanskeligt for langtidsafsonere at opretholde deres bolig under indsættelse.
- Der er færre af langtidsafsonerne, der er enlige. Der er således en større andel af langtidsafsonerne, som er gift eller har været det. Der er også en større andel af langtidsafsonerne, som har børn under 18 år.
- Der er færre langtidsafsonere, som har grundskole som højeste fuldførte uddannelse (63 pct.) end fængselsafsonere generelt (69 pct.). Det betyder, at der er en lidt større andel af langtidsafsonerne, der har opnået en kompetencegivende uddannelse.
- En lidt større andel af langtidsafsonerne har været i kontakt med det psykiatriske behandlingssystem. Det skyldes særligt, at en høj andel af de forvaringsdømte har været i kontakt med det psykiatriske behandlingssystem.
- Hvad angår kriminel belastning ligner langtidsafsonerne og fængselsafsonerne overordnet set hinanden. De forvaringsdømte er dog mere kriminelt belastet og de livstidsdømte mindre kriminelt belastet i forhold til fængselsafsonerne generelt.
- Endelig viser undersøgelsen, at langtidsafsonerne har færre disciplinærstraffe (per måned) og modtager færre besøg (per måned) end fængselsafsonere generelt. Hvad angår misbrug, er der færre langtidsafsonere (47 pct.), som har indtaget rusmidler før indsættelsen, end fængselsafsonere (64 pct.).

På baggrund af denne sammenligning mellem langtidsafsonerne og fængselsafsonerne kan det konkluderes, at det er langtidsafsonerne med en tidsbestemt straf på 8 år eller derover, som ligner fængselsafsonerne mest, selvom de også er ganske forskellige på mange områder.

Det er imidlertid de dømte med tidsubestemte straffe, der adskiller sig mest fra fængselspopulationen generelt. De livstidsdømte adskiller sig ved generelt at være *mindre belastet* (fx færre anbragt i barndommen, bedre uddannet, færre enlige, færre med kontakt til psykiatriske behandlingssystem og færre domme bag sig), mens de forvaringsdømte adskiller sig ved at være *mere belastet* (fx flere anbragt i barndommen, flere med kontakt til psykiatriske behandlingssystem og flere domme bag sig).

Bilag 1. Klienter idømt forvaring efter den grønlandske kriminallov

Der var 17 klienter, som er idømt forvaring efter den grønlandske kriminallov, der var frihedsberøvet på indexdagen den 31. januar 2011. I det følgende beskrives disse afsonere baseret på oplysningerne fra Klientsystemet.

Køn og alder

Samtlige 17 klienter, som er idømt forvaring efter den grønlandske kriminallov, er mænd. Gennemsnitsalderen er 46,5 år.

Kriminel belastning

De 17 klienter er i gennemsnit idømt 1,7 fældende afgørelser, 1,1 frihedsstraffe og 1,1 fængselsstraffe.

Tabel 1. Kriminalitet

	Antal	Pct.
Drab (forsætligt)	3	17,6
Vold i øvrigt	4	23,5
Ildspåsættelse	1	5,9
Anden personfarlig kriminalitet	3	17,6
Voldtægt inkl. forsøg	6	35,3
I alt	17	100

Samtlige 17 klienter afsoner på Anstalten ved Herstedvester.

Tabel 2. Opholdslængde

	Antal	Pct.
Indtil 5 år	8	47,1
5 år op til 10 år	3	17,6
10 år og derover	4	23,5
Uoplyst	2	11,8
I alt	17	100
Gns. i dage*	2.512,5	-
Gns. i år*	6,9	-

* Gennemsnit er beregnet på de 15 klienter, hvor der findes oplysninger om opholdslængde.

Tabel 3. Disciplinærsag: Bøde

	Antal	Pct.
0	3	17,6
1+	14	82,4
I alt	17	100
Gns. i hele fuldbyrdelsesforløb	14,9	-
Gns. pr. md.	0,21	-

Der er ingen af de 17 klienter, som har været i strafcelle.

Tabel 4. Disciplinærsag: Positive urinprøver

	Antal	Pct.
0	4	23,5
1+	13	76,5
I alt	17	100
Gns. i hele fuldbyrdelsesforløb	6,3	-
Gns. pr. md.	0,07	-

Tabel 5. Besøg af familie

	Antal	Pct.
0	2	11,8
1+	15	88,2
I alt	17	100
Gns. i hele fuldbyrdelsesforløb	3,8	-
Gns. pr. md.	0,06	-

Tabel 6. Besøg af venner

	Antal	Pct.
0	7	41,2
1+	10	58,8
I alt	17	100
Gns. i hele fuldbyrdelsesforløb	2,1	-
Gns. pr. md.	0,03	-

Tabel 7. Indtagelse af rusmidler 30 dage forud for indsættelsen

	Antal	Pct.
Nej	6	35,3
Ja	11	64,7
I alt	17	100

Tabel 8. Præferencestof fordelt på straffens art. Andel af indsatte med oplyst forbrug

	Antal	Pct.
Hash	2	18,2
Alkohol	2	18,2
Uoplyst	7	63,6
I alt	11	100